

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztési iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felveteli és rendelé irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjéssy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetmények és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

3. évfolyam.

Vasárnap 1894. évi szeptember 9-án.

36. szám.

Versecz 1894. szept. 5.

Vannak nagy dolognak látszó kis dolgok és kis dolognak látszó nagy dolgok. Ilyen kis dolognak látszó nagy dolog a cselédlügy, mely ha valahol el van hanyagolva, hát nálunk bizonyosan jobban mint bárhol, pedig hogy ez mily mizeriává kezd fejlődni, hogy mily kellemetlenségnek okozója, tudja az egész társadalom, és csodálatos, hogy a kormány nem ért rá vele foglalkozni, és már-már a kiállhatatlanságig fokozódó visszasság kétségbe kezdte ejteni kivált a házi asszonyokat.

És ez nagyon természetes. A társadalmi viszonyok nálunk is amerikasodni kezdenek már. Sok oly bevett szokásra lehetne rá mutatni, mely Amerikából származott ide, de semmi oly rohamosan, mint a cselédek maguktartása, persze a munkáskérdéssel összefonva. És míg e téren rohamos a változás, míg cseléd és cseléd-tartó közt egyre foly az ütközet és a háború, mert sem nem tudják, sem nem akarják egymást megérteni, míg a cselédet a ferdén ismert amerikai fogalmak kiállhatatlanná teszik, az alatt a cseléd-tartó meg éppenséggel nem akar tudni a helyzetről, s míg az egyik az új, a másik a régi nótát füttyüli, végzetlenül keserves diszharmoniatól zúg a társadalom.

A hatóságok meg tehetetlenül állnak, nem tudják magukat ki ismerni a helyzetben. A panaszok alkalmával a rendőrség nem tudja melyik félnek adjon igazat és bizony megtörténik, még pedig gyakran, hogy annak adja aki nem érdemi. A cseléd-tartók csökönössekké, a cselédek dacosakká lesznek, mert a surlódás köztük folytonos és nincs aki igazítani tudna rajta. Sőt a cselédek olykor oktan dédelgetése csak elmérgesíti a dolgot.

A cseléd-tartók sem egészen olyanok amilyeneknek lenniök kellene. A régi feudalizmus kiadása még egyre tart s nem akarnak engedni a korszellemnek. A rendezetlen viszonyok kiállhatatlanná teszik a helyzetet s mert a cseléd tudatlanabb, felfogása homályosabb, bölcselkedése pedig olykor nagyon is primitív és maga se tudja mit akar, hát kihívóvá, hetykévé, plane szemtenné lesz s nincs aki tenni tudna róla.

Ami pedig magát a cselédkerítést illeti, az minden kritikán alul áll. Ennél megbizhatatlanabb valami el se képzelhető. Aztán többnyire büntésszkek. Legtöbbnyire gyanus erkölcsű egyének adják magukat a cselédkerítés mesterségére, s terjesztik az erkölcsi epidemiát hivatalból.

Szóval a cselédlügy nálunk annyira el van hanyagolva, hogy jobban már nem is lehet. Pedig ahol a szolgáló és szolgálá-

totadó egyének száma százezerekre rug, midőn magában a fővárosban negyvenezer cseléd van, mikor a cseléd-tartás a családi életnek egyik nagy tényezője és még a belbékére is nagy befolyással van, hát hogy ezt a dolgot ennyire elhanyagolni hogy lehetett? Az megfoghatatlan!

Annál nagyobb örömmel fogadhatjuk ama hirt, hogy a belügyminiszter ez érdemben is tenni, intézkedi akar. Hogy a cselédkerítés mai hajszálmeresztő szélhá-mosságát beszünteti s rendőrvé alakítja, ami nagyon természetes, hogy az ügyet egyszerre más kerékvágásba fogja zökken-tetni. Ha a cselédet a rendőrség helyezi el, s az a cseléd, helyet változtatva ugyancsak a rendőrséghez kénytelen fordulni újabb helyért. Ez nem fog megtörténhetni kérdőre vonás nélkül, ami nagy befolyással lesz a cselédre is, a cseléd-tartóra is. De előbb persze hogy meg kell allapítani valami helyes eljárási rendszert s revideálni a mai cseléd-törvényt, amely revizióknak ezen rendszerváltoztatással be kell következnie.

Virilisták. Versecz város legtöbb adót fizető polgárainak névsorát az 1894-ik évre következőleg alapította meg az igazoló választmány.

	frt.	kr.
1. *Andrejevics Gy. k. és i. k. tag.	1019	88
2. *Dimitrievics N. püspök	775	22
3. *Dr. Seemayer K. ügyvéd	765	02
4. *Dr. Kormos Béla kir. közjegyző	708	91

Tárca.

A gyorsírásról.

A mai korban, mikor gőzön nyargalunk, felhőkön uzzunk, a villámmal irunk és a nappal festünk, mikor mindenben csak az időkimelésre fektetjük a fősúlyt, a közönséges írás mellett más írásra is van szükségünk, melylyel képesek vagyunk az élő szót reptében a papírra vetni. Ez az írás a gyorsírást (stenografia). A szónoklatokat csak ennek segítségével örökíthetjük meg, csak ezzel írhatja le az ember gondolatait oly gyorsan, mint azok agyában megfogamzanak.

Már a régi rómaiak és görögök is arra törekedtek, hogy a közönséges írás jegyeivel, különböző rövidítések alkalmazása által az élő beszédet követhessék. Később ezt egyszerű írás jelek, betű elhagyások és rövidítések által akarták elérni, hogy nem minden siker nélkül, arról a ránk maradt retorikai munkák tesznek fényes tanubizonyítást. — A középkorban akadtak egyesek, kik a meglévő primitív rendszert tökéletesítették, akadtak olyanok is, kik egész új stenografiai rendszerekkel léptek fel, melyek azonban kevés kivétellel nem feleltek meg eredeti céljuknak.

A modern gyorsírást Gabelsberger F. alkotta 1818-ban, mely hazájából, Németországból az egész művelt világra elterjedt. Jelenleg

már minden művelt európai nyelvre Markovits Ivan alkalmazta. Ezenkívül elterjedt rendszer még hazánkban a Stolce Fenyvessy-féle. A gyakorlati igényeknek inkább az előbbi felet meg, azért minden valószínűség szerint ennek van szebb jövője.

A gyorsírás két részre oszlik: levelező és vitairás. Az előbbi a közönséges írásnál ötszörte nagyobb gyorsaságot biztosít, míg a vitairás, mely ez előbbinek mindegy folytatását képezi, a leghevesebben elmondott szónoklat leírására is alkalmas. A gyorsírásban minden egyes betűnek meg van a maga jele, mely a közönséges írásnál jóval rövidebb és egyszerűbb. A magánhangzokat jelképpel jelöli. Így két mássalhangzó közt „e” betűt olvasunk, ha azokat egyszerűen egymás melle írjuk, ha az elsőt vastagon írjuk „a”-t olvasunk közbe, ha az elsőt emeljük „i”-t, ha mélyítjük „n”-t, ha öblösítjük „o”-t, Ezenkívül a képzőkre, ragokra és a gyakrabban előforduló szavakra bizonyos törvényszerűség szerint alkotott rövidítések vannak, pl. ság-ág, tól-to; vagy néhány szó, mint jel, nem, fel, czél, így stb. kezdőbetűjével jelöltetik, míg kevés, akar utolsó betűvel, vannak ilyen rövidítések is: boldog-bog, rövid-röid, lévén-lén stb. A vitairás nagyobb fokú összevonásokat és betűkihagyásokat használ.

A stenografia megtanulása korántsem oly nehéz, mint a milyenek ezt a laikusok gondolják; 20—25 óra alatt alaposan meglehet tanulni

a levelező írást, míg a vitairás elveinek elsajátítására sem kell több idő, természetes hogy a állandó gyakorlat nem maradhat el. — Sokan sajátítják el magán szorgalomból ezt a művészetet*), mely még a nők közt is utat tört magának. Most már női gyorsírókör is létezik, sőt újabb időben képesített gyorsírás tanárnőink is vannak már. Ime bizonyítéka annak, hogy a nők finom újjai magukat horgolásra és főzésre alkalmasok. Megbecsülhetlen hasznát veszi a stenografianak a középiskolai tanuló, de különösen az egyetemi hallgató, a tanár magyarátanak lejegyzésénél, valamint fogalmazványok jegyzetek készítésénél, egyébirant alig van életpálya, melynél a gyorsírás sikerrel nem volna alkalmazható, azért a parlament falai közül már régen elszabadult az élet minden körébe.

A Gabelsberger—Markovits rendszerű gyorsírást hazánkban az „Országos magyar gyorsíróegyesület” terjeszti, ebbeli törekvésében 27 vidéki gyorsírókör támogatja. Majdnem minden középiskolában nyitnak tanfolyamokat, ezekben évenként átlag 3000 tanuló sajátítja el Markovits stenografiáját. Van a központi-egyesületnek egy szaklapja és egy szépirodalmi folyóirata, azonkívül évenként több mű lát gyorsírástati mezben napvilágot. Lassanként egész külön irodalom keletkezik, e tekin-

*) A magánhasználatra leginkább ajánlható Bódogh János „A magyar gyorsírás tankönyve” című műve. Kapható a szerzőnél Budapesten (Központi főútvárda).

	frt.	kr.
5. *Spatariu Vladimir ügyvéd	667	90
6. Adler Miksa kereskedő	661	34
7. Sztójcsev Milán földművelő	627	34
8. Zoffmann Sándor sörfőző	618	71
9. *Mladenovics V. ügyvéd	614	35
10. Bro. Baich Milos	607	72
11. Obradovics Sz. birt.	566	85
12. Andrejevics A. keresk.	546	51
13. *Czveics Gy. ügyvéd	544	76
14. Frisch Gy. szeszgyáros	538	18
15. Frank E. birtokos	525	34
16. Stefanovics K.	520	81
17. *Radak István ügyvéd	515	88
18. Matheics D. kereskedő	512	02
19. Georgievics M. kereskedő	494	03
20. *Grencsarszky Sz. ügyvéd	482	02
21. *Hemberger B. k. és i. tag	470	96
22. *Morlin J. ker. és ipar. kamr. tag	456	62
23. Kuncze J. birtokos	454	13
24. Alexandrovics M. kereskedő	451	17
25. *Dr. Ilijics S. ügyvéd	445	04
26. Hofmann K. cukrász	443	47
27. Sternberg József kereskedő	435	05
28. *Dr. Demetrovics M. orvos	434	22
29. Tokics J. V. kereskedő	434	07
30. *Rittinger Ede szerkesztő	433	—
31. Thier Adám birtokos	432	99
32. Gergecs Gy. kereskedő	422	56
33. Zoffmann János birtokos	419	52
34. *Dr. Jovanovics Gy. orvos	402	86
35. Glückmann D. szállodás	386	33
36. Frisch Hugó kereskedő	379	96
37. Höschl Frigyes birtokos	364	64
38. Thier Ant. birtokos	349	98
39. *Herczog József gyógyszerész	349	20
40. Nedelkovics Lyubomir kereskedő	348	38
41. Petrovics Gy. birtokos	347	04
42. Bernacsky Géza birtokos	339	25

Póttagok:

1. *Raics Ly. ny. törvsz. bíró	339	06
2. Hofmann R. kereskedő	335	75
3. *Dr. Miloszlavjevics Gy. ügyvéd	330	06
4. Milleker Lajos szállodás	329	42
5. Nedelykovics N. kereskedő	312	80
6. Fischer J. kereskedő	309	10
7. Thier J. vendéglős	301	09
8. Deixner A. kereskedő	299	84
9. *Kadics Gy. ügyvéd	299	20
10. Schulcz Lénart kereskedő	297	06
11. Osztovics M. kereskedő	281	30
12. Hahn J. kereskedő	275	20

A *-gal jelöltek adója kettősen számíttatik

Vorsocz, 1894. szeptember 5-én.

Seemayer,

kir. tanácsos, polgármester.

Napi hírek.

Kinözvés. A vallás és közoktatásügyi Miniszter Karpf Lajos nagyszombati kath. főgymnásiumi rendes tanárt allami főreáliskolánkhoz rendes tanárrá nevezte ki. Az új professort, ki állomását már el is foglalta, ez uton is szívélyesen üdvözljük.

Esküvők. Petrovics Mita kereskedő folyó hó 16-án szombaton vezeti oltárhoz Keschanszky János építő és műasztalosnak kedves és szeretelmű leányát Darinkát a helybeli püspöki egyházban. — Léka József pedig

tetben azonban még nem értük utól a külföldet, például Németországban még a klaszikusok művei is megjelennek gyorsírással írva. Az egyesület minden évben két írásversenyt tart, hol az érdeklődő közönség személyes meggyőződést szerezhet az ifju nemzedék előhaladásáról. — A Stolze Fenyvessy gyorsírás követői is alakítottak újabb magyarországi egyletet, tanfolyamokat is nyitnak a középiskolákban, de olyan szép eredményt még korántsem tudnak felmutatni, mint a fent említett rendszer.

Még némely embernek a gyorsírásról alkotott ferde nézetét akarom megczáfolni, ezek többnyire a tárgy nemismeréséből származnak. Így sokan azt állítják, hogy a gyorsírás szöveg nehezen olvasható. A közönséges írásban is némely embernek oly sajátos kéz vonásai vannak, hogy masnak nem kis megerőltetésébe kerül ezeknek kibetűzése. Így vagyunk a gyorsírással is. Abban az esetben, ha valaki elhanyagolja veti írását, nagyon természetes, hogy nem kis dolog ezen hieroglifeknek értelmét kihozni. — Vannak olyanok is, kik azt hiszik, hogy a gyorsírás által a tanulónak közönséges írása romlik. Ennek ép ellenkezőjét állítom: az által, hogy valaki a vékony vonásokat a vasta-

f. hó 30-án esküszik örök hűséget Herdeker Konrad polgártársunk kellemekben gazdag leányának Martának. — Boldogság kísérje az új párokat.

Esküvő. Pfahler Zsófia k. a., Pfahler helybeli előkelő polgár kedves leányát a mult csütörtökön vezette oltárhoz Schober Károly.

Halálozás. Wassicsek Kende Szidonia úrnő Wassicsek verseczi takarékpénztári könyvelő neje a mult hétfőn Fehértemplomban elhunyt. Béke poraira!

A verseczi takarékpénztárnál üresedésben lévő könyvelői allásra Gasparits Gyula választott meg Német-Bogsánból.

Katonai lóvásár. Szeptember hó 24-én Temesváron és október hó 1-én Mramorákon katonai lóvásárok lesznek. Az érdeklődőket ez úton figyelmeztetjük.

Királylövészet. A helybeli lövészársulat ez idei királylövészetét f. hó 23-án fogja megkezdeni. A részletes műsort lapunk jövő számában fogjuk ismertetni.

Szőlő és gyümölcs kiállítás. A helybeli közgazdasági egyesület szőlőszeti szakosztálya f. é. október hó 14-én gyümölcs és szőlőkiállítást rendez, melyre már most felhívjuk az érdekeltek figyelmét.

Alibunáron. Dániel alispán látogatása alkalmából az oláh és szerb nép improzans faklyásmenetet rendezett, mely alkalommal a román községi tanító ünnepélyesen kijelentette, hogy ott a nemzetiségi izgatások hiába erőlködnek. Ők nemzetiségükhöz hiven ragaszkodnak, de azért a magyar hazának hű fiai. Bátran mondja ezt román nyelven azon román polgárok hallatára, a kiknek gyermekeit a magyar nyelv tökéletes ismeretére tanítja. Harsogó „setreasca“ kiáltások követték e hazafias nyilatkozatot.

Nyugalomba menő főispán. A fővárosi lapok ki tudja már hanyadszor ismét közlik azt a hírt, hogy rudnai Nikolics Sándor, Versecz és Pancsova városok főispánja legközelebb nyugdíjba megy. Rudnai Nikolics Sándor — írja a „D. K.“ — több, mint egy évtizede áll e két, nemzetiségileg kiválóan exponált város élén, s önkéntes megválasztást mély sajnálattal látnák az egész délvidéken, mert jóságával és finom tapintatával mindig feken tudta tartani a nemzetiségi elemeket. A „D. K.“ budapesti tudósítójának értesítése szerint irányt adó politikai körökben Nikolics utódjaul Pálffy Elemér fehértemplomi kerul. országgyűlési képviselőt és Seemayer János kir. tanácsost, verseczi polgarmestert emlegetik.

A „Délvidéki tanító-egylet“, mely három (Torontál, Temes és Krassó-Szörény) megye tanító karából alakult valószínűleg feloszlik. Dr. Dengi János és Sebestha Károly kir. tanfelügyelők ugyanis abban fáradoznak, hogy hazánk ezen egyik legnagyobb és legtekintélyesebb tanító egyesülete feloszolván, megyénként alakuljanak tanító-testületekké; mert így a nagy létszám és különösen a nagy tavolság miatt a tagok nem jelenhetnek meg a nagygyűléseken. Szerves összefüggésbe lehetne a felosztást és az új megyei tanító-testületek alakulását a népiskola nemzetiségi kérdésével és az ezekben folyó nemzetellenes izgatások megszüntetésére irányult törekvésekkel hozni, oly formán, hogy az alakított hivataltal egyesületek kötelékébe minden, az egyes megyék területén mű-

goktól megkülömböztetni és a betűk viszonylagos nagyságát feltüntetni kénytelen — mint ez a gyorsírásban van — írása, nem hogy nem romlik, hanem úgy finomságban, mint szépségben határozottan nyerni fog. A gyorsírászat nehéz voltára vonatkozó állítások már az előbbiekben lettek megczáfolva.

A gyorsírás ma már meglehetősen elterjedtségnek örvend, csupan az a baj, hogy többféle rendszer van, a helyett, hogy mindnyájan egyforma eszközökkel törekednének a közös cél felé. Hanem erősen hisszük, hogy nem sokára eljön az idő, mikor a kevésbbé helyes rendszerek követői felhagynak meddő küzdelmükkel és az „egységes“ magyar gyorsírás terjesztése által szegődnek a nemzeti kultúra szolgálatába.

Utópia az, hogy a gyorsírás valamikor kizoríthatna a közönséges írást. Mint a gőzmozdony feltalálása által nem lett felesleges a szekér, vagy mint a táviridra nem szorította ki a levélpostát, úgy nem fogja sohasem a gyorsírás a kurzív írást kizorítani, hanem mind a kettő békésen fog ezental is egymás mellett megférni.

Wesinger Frigyes.

köddő tanítónak hivatalból be kellene lépnie, mely esetben a tanítók lennének egymásnak legönzetlenebb és leghivatottab rekontrollorjai.

Tüzesetek. — A mul héten két esetben is volt tüzeset városunkban. Folyó hó 5-én d. u. 5 órakor Ilkics S. radakamála utczai haza gyuladt ki. Folyó hó 6-án pedig a szerb csepülő telepeken ütött ki a tűz. Derék tuzoltóink mindkét esetben elejét vették a nagyobb bajnak.

Előléptetés. Mint a „Délm Közlöny“ írja Bárczy László kir. tanácsos, pénzügyigazgató budapesti pénzügyigazgatóvá lett előléptetve és utódja Danczer Kornél zombori pénzügyigazgató lesz. Bárczy pénzügyigazgató az állam és a közönség érdekeit mindig tapintatosan összeegyeztetni tudó humanus eljárása folytán Temesvár város és Temes megye valamint Versecz város területén köztisztletnek és nagy népszerűségnek örvend, s távozását bizonyára megyeszerte sajnálni fogják, habár megérdemelt előléptetése széles körökben is örömet fog kelteni.

Tiszti díjlövészet. A verseczi állomás honvéd tisztikara ma vasárnap d. u. 2 órakor a rendes tiszti díjlövészet alkalmából az újonnan épített honvéd lövöldét ünnepélyesen fogja megnyitni, mely alkalomra a polgárság közül is több testületet és polgári egyént hívott meg. A vendégek számára két tabla felallítva. 1. Versenytábla. A verseczi állomás honvéd tisztikara által a vendégek részére felajánlott díjra. Czéltábla 400-re 75 cm magas és 45 cm széles szórlappal 20 körbe beosztva. Egyszer és mindenkorra 5 lövés. Fegyver: 1888/90 évi m. ism. puska. 2. Körtábla 200-re 30 cm széles kerek szórlappal. Lövészek tetszés szerinti számban.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének választmánya a mult szerdan d. u. 5 órakor Dr. Seemayer Károly elnöklete alatt ülést tartott, melyen megjelentek: Kérészy Lajos, Waldherr József, Dekány Lajos, Deák A., Babinszky József, Dr. Haag A. Braun F. és Perjéssy L. Elnök az ülést megnyitván részletes előterjesztést tesz a délvidéki sziniszövetkezet ügyéről, ismerteti a lugosi határozatokat. A választmány a jelentést örvendesen tudomásul veszi. Az „Athenaeum“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda részvénytársaság nevében Jókai Mór és Emich G. a következő felhívást küldték egyesületünkhez. Az „Athenaeum“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság igazgatósága a magyar nemzet ezer éves ünnepének alkalmából megbizta Benedek Eleket, az ismert meseíró, hogy egyelőre öt nagy kötetben írja meg népies irodalmi nyelven mindazokat a meséket, mondákat és regéket, melyeket a magyar nép költői tehetsége ezer évnek a leforgásán teremtett s melyeknek egy része ma már alig kapható gyűjteményekben van eltemetve, egy része meg összegyűjtve sincs. Benedek Elek vállalkozott a nagy nemzeti munka megírására, s ma már a mélyen tisztelt Elnökségnek megküldhetjük a könyv első kötetét, melyet főként a paedagógiai lapok osztatlan elismeréssel, nagy dicsőréttel fogadtak, különösen kiemelve a könyvnek paedagógiai és nemzeti szempontból, nem különben a helyes magyar nyelvérzék fejlesztése s általában a magyar szellem terjesztése szempontjából való nagy fontosságát. A meseíróval együtt czélunk az hogy a magyar nép meseköltésének színe java a nemzet ezer éves ünnepéig közkincsé váljék s hogy ez a könyv főként az iskolai oktatásnak és a házi nevelésnek erős segítségére legyen. Hazafui tisztelettel kérjük a mélyen tisztelt Elnökséget, kegyeskedjék az egyidejűleg megküldött könyvet jóindulatu figyelmére méltatni s ha érdemesnek találja arra, kegyeskedjék megszerzés végett ajánlani a hatásköre alá tartozó iskolai és népkönyvtáraknak, s ugyanebből a czélből a főkegyesületek figyelmét is méltóztassék e könyvre felhívni. Egyben kérjük a mélyen tisztelt Elnökséget, kegyeskedjék már most bizonyos számú példányokat megrendelni az iskolai év végén a tanulók közt való kiosztás végett. — A „Magyar Mese- és Mondavilág“ most megjelent első kötetének az ára 3 frt. — Az egyelőre öt kötetre tervezett mű két hetenként megjelenő fuzetekben is megrendelhető. — Egy fuzet ára 25 kr, s összesen 50 fuzetből fog állani az öt kötet. Abban a hitben, hogy e könyvvel szolgálatot teszünk a nemzeti nevelésnek s általában a magyar nemzeti szellem terjedésének, megerősödésének, ismételtan ajánljuk a „Magyar Mese- és Mondavilág“-ot a mélyen tisztelt Elnökség hazafui jóindulatába. — A választmány elhatározta, hogy az ajánlott művet megszerzi s azt minél

szélesebb körben terjeszteni fogja. A magyar földrajzi társaság szintén átiratot intézett egyesületünkhöz, melyből felemlítjük a következőket: Az 1896-iki országos kiállítás alkalmából tudvalevőleg a m. kir. kereskedelemügyi Miniszter úr felhívására több egyesület és testület határozta el, hogy ekkor a rendesnél ünnepesebb jellegű vagy tágabb körű közgyűléseket avagy congressusokat fog tartani. A Magyar Földrajzi Társaság is elhatározta, hogy 1896-iki közgyűlését, mely rendszeresen az év elején van, később a kiállítás idején és a szokottól némileg eltérő módon tartja meg. Együttal azonban, mivel valószínűnek látszik, hogy a kiállítás alkalmából több vidéki egyesület is fog Budapesten ünnepi ülést tartani, kívánatosnak mondotta ki, hogy mindazok az egyesületek, melyek Magyarország földjének és állapotának ismertetésével foglalkoznak, rendes gyűléseiken kívül közös tanácskozásban is résztvegyenek. Kétségtelen ugyanis, hogy bár minden egyesület tevékenyen igyekszik működni a maga körében, egyik a haza kisebb részének, másik az egész magyar föld egyes természeti, társadalmi vagy néprajzi viszonyainak kikutatása és ismertetése tárgyában, mindannyiuknak van közös érdekünk is, s ez nem egyéb, mint felkelteni a közérdeklődést hazánk megismertetése tárgyában itthon és a külföldön, s nevelni az ifjúságot, hogy idővel minél több lelkes és szakavatott szaktársunk legyen. Ez okokból a Magyar Földrajzi Társaság, mely hivatásánál fogva a haza ismertetése tárgyában a leginkább egyetemes kört öleli fel, habozás nélkül ragadja meg a kezdeményező lépést s több más egyesület között a Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületet is felhívja nyilatkozatra, hajlandó-e saját egyesületi közgyűlésének külön megtartásán kívül és attól teljesen függetlenül 1896. nyarán egy egyetemes magyar földrajzi congressusra képviselőit elküldeni. A tervezett congressus szerintünk az egyes földrajzi társaságok (karpát-egyesületek, Balaton-egylet, turista egyletek stb.), továbbá a magyar föld természeti, s társadalmi viszonyait ismertető egyletek (természet-tudományi társulat, geológiai-archeológiai-néprajzi társaság stb.) 2-3 küldöttjéből alakul oly módon, hogy az egyes küldöttek az egyesületek nevében beszélnek ugyan, de a congressus határozatai az egyes egyesületekre nézve csak külön elfogadás után lennének kötelezők. A congressus azonban külön kiküldendő végrehajtó bizottsága útján igyekeznék határozatait érvényesíteni. A congressus főtárgyai volnának a következők: 1. Magyarország s társországnak egyetemes útikalauza (ugynevezett Baedeker) s esetleg egyes országnyelvű külön s azok német, francia és angol kiadása. 2. Az érettebb tanuló ifjúság szünidei kirándulásainak rendszeresítésére deak szállókkal alkalmas utasító muvekkel. 3. Olcsó térképek elterjesztése a közéletben az iskolákon kívül is. 4. Minden egyes törvényhatóság területén pályá- és versenydíjak létesítése a törvényhatóság földrajzi, természettudományi, néprajzi s társadalmi állapotainak ismertetése végett. 5. Részletes s törvényhatóságok szerint csoportosított bibliographia létesítése, mely az ily irányú régebbi kutatásokról (egyes p. fürdőket vagy barlangokat ismertető cikkek felsorolásával is) teljesen tájékoztasson. Egyesületünk a magyar földrajzi társaság törekvéseit gyámolítani fogja s annak idejében a congressusra képviselőket is küld. — Az „E. M. K. E.“-nek az ezredéves kiállítás ügyében küldött átirata tudomásul vétetik. Az országos muzeum és könyvtár bizottságba tagokul ajánlatnak Dr. Seemayer Karoly elnök, Perjéssy Lajos egyll. titkár és Dékány L. egyll. könyvtáros. Az országos bizottság számára egyesületünk eddigi nyomtatványai, statisztikai kiadványai megküldetnek. — Ezek után elnök előterjeszti a magyar kir. állami főreáliskola azon kitünő előmenetelt tett, de szegény sorsú növendékeinek kérvényeit — kik egyesületünkhöz ingyen iskolai könyveket folyamadnak. Dékány Lajos egyll. könyvtáros jelentése szerint a mult iskolai évről közel 100 drb könyv maradt fel, melyek ez évben szintén kiosztandók lesznek. — Érdekes eszmecsere után, melyben Deák A., Dr. Haag A. és Kérészy L. stb vettek részt, kimondja a választmány, hogy 16 főreáliskolai tanuló fog ingyen könyvekkel ellátni. Ezek nevei a következők: Szubota Mihály I. oszt., Heim Márton I. oszt., Bakálovics József I. oszt., Kren Karoly II. oszt., Weiner Ferencz III. oszt., Soos Vilmos III. oszt., Becsy Gy. III. oszt., Csik Mihály VII. oszt., Dreszl József V. oszt., Szkala József II. oszt., Elekes Pál III. oszt., Volszky

László III. oszt., Wanisch Sándor I. oszt., Hanecker Gy. II. oszt., Győrics és Gem-bala tanulók kivételesen ez évben még szintén kapnak könyveket, Braun Frigyes pénztáros jelentése szerint az egylet rendelkezésére áll felhasználható bevétel körülbelül 400 forint. A vagyon 2835 frt 06 kr. A pénztárnoki jelentés öröndetes tudomásul vétetik. — Magyar nyelvterjesztő egyletünk az elemi népiskolai tanulók egy részét is ellátta ingyen tankönyvekkel s ez irányban is valóban nagyjótéteményt gyakorol, s kivívta magának a közönség méltó elismerését és háláját.

Meglopták az uszodát. A Kuncze-féle uszoda egyik zárt kabinjából a mult napokban nagy mennyiségű fehérneműt, lepedőket és körülközőket loptak el.

Német műzsa. A Duba-féle német szintársulat, mely jelenleg Pancsován meglehetősen pártfogás mellett működik, október vége felé városunkban fogja megkezdeni előadásait.

Sztrájk az aninai hámorban. Az aninai vashámorban, hol csak nemrég szűnt meg a munkások bérharca, mint tudósítónk írja, ma ismét kitört a sztrájk. A hámor ötszáz munkása közakarattal kijelentette az igazgatóság előtt, hogy addig nem állanak újra munkába, míg napszámul 3 frtot nem kapnak. Az igazgatóság azonban, noha a félbeszakított üzem nagy kárt fog okozni a társaságnak, nem teljesítette követeléseiket, hanem kijelentette, hogy ha azonnal vissza nem térnek a tarnaba, soha többé nem fogadja fel őket. A sztrájk előreláthatólag nem tart sokáig, mert a munkások ellenállási pénztárát az előbbi bérharca majdnem teljesen kimerítette.

Mühle Vilmos udvari szállító, hirneves magkereskedő a mult napokban küldte szét ősi, gazdag arjegyzékét, melyből ismét azon meggyőződést szerezheti mindenki, hogy a külföldön, különösen a keleti tartományokban (képviselősegei vannak Belgrádban, Bukarest és Galaczon, Ruscukban, Pfilipopol és Sofiában valamint Konstantinápolyban) annyira ismert és becsült magyar ipartelepre büszkének lehetünk. Mühle mag és viragkereskedése nem csak egy niveau all a külföld legelső, hasonló üzleteivel, hanem egyes specialitásaival azokat felül is mulja. A Mühle féle kértészeti értesítő hetenként egyszer jelenik meg, s ingyen adatik, ugyancsak Mühle szerkeszti és adja ki a magyar és német nyelven megjelenő, s most már VIII-ik évfolyamába lépett „Rózsá Ujság“-ot, mely mint szakfolyóirat a szenvedélyes rózsakedvelőknek megbecsülhetlen segítségkőz. (Előfizetési ára egész évre 2 frt.) Viraghagyományok gyűjteményéből verőinek kényelmére különféle csoportosítást állított össze az rendkívül ügyes cég. Van 2 frt 50 kr, 5., 10., 15., 20 és 25 frtos gyűjtemény. A teljesen megbízható ipartelepet a legmelegebben ajánljuk T. Cz. olvasóink becses figyelmébe.

Női kereskedelmi tanfolyam nyílik meg a temesvári allami felsőbb leányiskolával kapcsolatban f. é. október 1-én, ha elegendő számu növendék jelentkezik. Ezen kurzusra, mely 9 hónapig tart, oly leányok vétetnek föl, kik a polgári vagy felsőbb leányiskola IV. osztályát vagy a felső népiskolát legalább elégséges eredménnyel végezték. Felvehetők továbbá oly leányok is, kik főlvételi vizsgálaton igazolják, ják, hogy van kellő előképzettségük a tanfolyam sikeres elvégzéséhez. A tandíj egész évre 60 frt. Bővebb felvilágosítást ad az állami felsőbb leányiskola igazgatósága, mely már most elfogad előjegyzéseket.

Egy hivatal végete. Oraviczáról jelentik: Körülbelül egy évvel ez előtt hirtelen buskomorságba esett Várady főhegybiztos, az itteni banyakapitányság főnöke s állapota olyan rohamosan megrosszabbodott, hogy el kellett szállítani a gyógyíthatlan elmebetegék közé Budapestre, az Angyalföldre. Alig pár hónapra rá ugyanazon hivatalban buskomorság miatt felakasztotta magát Schneider bányabiztos s holtan találták meg másnap reggel. Pár nap előtt pedig a nemrég Zagrabból ide áthelyezett Mészáros Aurél banyakapitány főhegybiztos hirtelen dühöngni kezdett s a hatóság kénytelen volt a szerencsétlent egy budapesti magán-elmegyógyintézetbe szállíttatni.

A temesmegyei iskolák. A temesmegyei kir. tanfelügyelő a közelmúlt tanév záróvizsgálatai alkalmából valamennyi községi és állami iskola vizsgájához biztosokat küldött ki az évi eredmény és haladás megfigyelésére. Már a szorgalmasabb tanítók és iskolák fáradozásának elismerése, valamint a gyengébbek sarkalása és ösztönzése céljából is érdekesnek tartjuk fel-

mutatni, hogy a beérkezett jelentések milyen eredményt állapítottak meg. — Ezek szerint kitünő volt az évi vizsga a közetkező iskolákban: Allios közs., Ablán áll., Gálya közs., Jassenova áll., Fehértemplom áll., Károlyfalva áll. segélyzet közs. V. oszt., Obád áll. seg. községi, Sipet áll., Székelykeve áll., Varjas közs. — Jeles a következőkben: Buchberg áll., Csáková közs., Deliblat közs. (Bacsilla J., Bugariu J. és Mita J. oszt.) Károlyfalva áll. s közs., Majláthfalva áll. s közs., Mayering-féle Versecz, Mramorák közs., Parác g. k. rom., Rakovicza áll., Rittberg áll., Szabadfalva r. kath., Temes-Sztrázsa közs., Uj-Bessenyo köz. I. oszt., Zsebely g. kath., Német-Remete közs., Gerő-féle magániskola Versecz, Vracsevgáj közs. II., III. és IV. leányosztály. — Jó a következő iskolákban: Bavaniste közs., Baracsháza közs., Bruckena közs., Charlottenburg áll., Eötvös közs., Folya r. kath., Freund-féle magánisk. Uj-Arad, Fúrjes közs., Gajtasol áll., Gilad közs., Izbištye közs., Károlyfalva áll. s közs. III., Kusics közs., Kétfél közs., Karbonarpusztá, Kis-Zsám közs., Liget g. kath. Kis-Telep közs., Kis-Becserek közs., N.-Szt.-Mihály áll., Német-Stamora közs., Nagy-Zsám köz., Parác g. kath., Parác g. k. szerb, Rébenberg közs., Saágh közs., Saágh g. k. román, Szakalháza közs. III. és IV. osztály, Szinerszeg áll., Székesut közs., Szilas közs., Temes Miklós közs. II. leány, Temes-Váralja közs., Trepper Adolf-féle magánisk. Temesvár, Ulma közs., Uj-Bessenyo közs. I. és II. osztály, Váradia áll., Vojtek közs., Vöröstemplom közs., Vracsevgáj közs. I. oszt., Zzebely g. k. román, Zsebely-Józsefszállás áll., Kissoda áll. s közs. — Kevésbé kielégítő eredményt mutatott fel: Folya g. k. román, Grebenác közs., Károlyfalva II. oszt., Krusicza közs., Liget g. k. román, Medves áll., Mehala közs., Mramorák g. k. román, Mramorák g. k. szerb., Mayering-féle polg. magániskola Versecz, Mesicz közs., Szakalháza közs. I. és II. osztály, T.-Buttyin áll., T.-Szt.-András közs., (különösen a II. osztály), Uj-Bessenyo közs. III., IV. és V. oszt., Temes-Miklós közs., II. fiú oszt., Vracsevgáj II., III. és IV. fiú osztály. — Teljesen gyenge volt az eredmény: Deliblat (Cselebits J., Joaneszku A. és Jelicsiks D. osztály), Dubovác közs., Folya g. kath., Knéz közs., Murány közs., Palank közs., Párta közs., Parác közs., Temes-Miklós I. oszt. és Temes-Sziget községi iskolákban. Mint halljuk, ez utóbbi iskolák tanítói, illetve iskolászeikei ellen vizsgálat lesz elrendelve.

Wekerle Sándorné legújabb jól sikerült arcképe ékesíti a „Jókai“ című hetilap díszes czimlapját. A képhez Keleti Ó. Lajos lap-szerkesztő irt nagyon érdekes és jellemző közleményt, hűen leírva a miniszterelnök családi életét. Beksics Gusztávné, a társszerkesztő is egész fényében bemutatja az ő ékes írói tollát. Nemkülönben Prém József s ügyes poetánk, Somló Sandor. A legérdekesebbek egyike még kétségkívül Beksics Gusztáv gyönyörű leírása Somogy vármegyéről. Még egész sora következik az érdekes közleményeknek. Megemlítjük még, hogy a „Jókai“ kiadói megvették a „Magyar Nők Lapja“ tulajdonjogát s így egyesülvén a két lap, „Jókai“ Magyar Nők lapja címet nyert.

Gróf Kreith Béla a fővárosi 1848-49i muzeum igazgatója, 100.000 képet nyomtatott az iskolákba leendő szétoszthatás végett. E képek a szabadságharc dicsőségei momentumait és e korszak jeleseinek arcképeit ábrázolják. A szabadságharczi erekllye muzeum a hazafiasabb városokat községeket és egyleteket kérte föl, hogy vásárolják tömegesen a honfui erényekre buzdító-képeket a melyeken leszakított szelvények is vannak és ezekkel a fővárosba rándulók megtekinthetik a nagybecsű Erekllye muzeumot. Reméljük, hogy minden magyar város község és egylet szívesen támogatandja ilyen módon az 1848-49i dicső hőseink és vértanúink e Pantheonát a fővárosi Erekllye muzeumot. A támogatók neveit hirlapilag teszi közzé az Erekllye muzeum.

Gazdag és szegény, ifju és öreg élvezettel olvashatja a „Képes Családi Lapok“-at, mert e lap minden rendű és koru olvasójára tekintettel van. A szép irodalmi, valamint az ismeretterjesztő cikkeket e lap szerkesztősége úgy válogatja össze, hogy acban mindenki örömet találhatja. E számba irtak: Rudnyánszky Gyula, Tolnai Lajos, Feleki Sándor, Gyde Maupassant, Krudy Gyula, Nagy Karoly, Schusdek Mór, Monostori Karoly, Miskolczi Henrik, és Perjéssy Lajos. A képek egy nagy műintézet pompás kivitelét dicsérik. A lap előfi. ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt., negyedévre 1 frt 50 kr.

Szerkesztői levelezés.

W-r. Rimaszombat. Köszönjük. Mint látja fel is használtuk.

—rnk— Bizony ő rájuk szegényekre nagyon rájuk járt és jár a rud. Hagyjuk békében, úgy is elég a bajuk.

Vasúti menetrend. Fehértemplomról érkeznek: 5.21 reggel, 1.02 délután és 6.10 este, Temesvár felé indul 5.26 reggel, 1.07 délután 6.85 este. Temesvárról érkeznek: 7.45 reggel, 2.08 délután és 10.09 este. Fehértemplom felé indul: 7.54 reggel, 2.12 délután, 10.17 este. Nagybecskerekéről érkeznek: 12.49 délután, 5.31 délután 5.10 reggel. Becskerek felé indul: 5.50 reggel, 2.25 délután, 7.10 este.

Legjobb óvószert a kolera és egyéb fertőző betegségek ellen!!!

TÖKÉLETES FERTŐTLENÍTÉS.

Teljesen szagtalan! Önműködő tözegszóró-éloszítók. Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai aranyékszerek mindenféle teteszetős alakban. Aranyékszerek berendezések. Kórházak, laktanyák iskolák, iparvállalatok, szállodák stb. részére.

Magyar Itény- és Műtrágya-ipari Társaság
Fertőtlenítő és szagtalanító tözegpor! Tözegalom! Mindennemű tözeggyártmány nagy raktára.
Különlegesség: emberi és városi hulladékok ipari- és gazdasági értékesítése. Várostervezési és elvezetési vállalatok szervezése.
Műtrágyagyártás. Részletes tervekkel, költségvetésekkel és eredeti bizonyítványokkal szívesen szolgál az igazgatóság. Az ország közegészségügyi tanács által többszörösen ajánlva.

6955. szám — 1894.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXI. t.-cz. 28. §-a értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy a legtöbb adót fizetőknek az igazoló választmány f. évi szeptember hó 4-én tartott nyilvános ülésén 1895. évre megállapított névjegyzéke folyó évi szeptember hó 6-tól kezdve 15 napon át, vagyis bezárólag f. é. szeptember hó 20-ig a városhaza kapujain közzszemlére ki lesz függesztve, s hogy ezen idő alatt a névjegyzék ellen az állandó bíráló választmányhoz felelbezhessen.

Az említett névjegyzék ezenkívül a városi főjegyzőségénél is betekinthehető.

Verseczen. 1894. évi szeptember hó 5-én.

Seemayer,

kir. tanácsos, poigármester.

A kolera veszély idejében.

Mindenkinek maga iránti kötelessége hogy a betegség mibenlétét és azokat az eszközöket melyekkel magát megóvhatja megismerje, és a hatósági intézkedésekről tudomással bírjon: ekkor azon megnyugvást nyeri, hogy a kolera ellen van bizonyos gyógyszer, és hogy bizonyos fokig a betegségtől bárki is megóvhatja magát.

Különösen vigyázni kell az emésztési zavarokra, székrekedésekre és hasmenésre. Az egészséges emésztés fenntartása érdekében őrizkedni kell a rendetlen életmódtól a nehezen emészthető ételektől és mindazon káros dolgoktól melyek azt előidézhetik. Különösen a gyomor meghűtésétől. Az egészséges emésztést nagymértékben előmozdítja a Mária-Zelli, Brádi E. gyógyszerész által készített gyomor csöppek, melyek a gyomor erősítésére is nagy hatást gyakorolnak.

A Mária-Zelli gyomor csöppek az emésztést előmozdítják és e tulajdonságoknál fogva

a legkeresettebb és legkitünőbb háziszert képezik, különösen rögtöni megbetegedéseknél. Ezen gyomor csöppeket bármely gyógyszerárban meg lehet szerezni.

Vigyázni kell arra, hogy a Brádi E. aláírás rajta legyen, egy üveg ára kisebbé 40 kr. nagyobbé 70 kr.

3642. sz. — 1894.

Hirdetmény.

Seidl Gyula verseczi lakos, gazdasági gépgyára, vas- és fémöntődjének a 2904. számú házból a 2933. össz, számú házhelyre való áthelyezését szándékozáván, ezen iparhatóságnál az utóbb nevezett helyre nézve az előirt telepengedélyért folyamodott.

Ez az 1884. évi XVII. t.-cz. 27. §-a alapján ezennel közhírré tétetik, s egyben a helyszínén (Kudriczi-ut 2933. ház sz.) megtartandó nyilvános tárgyalás határidejéül f. évi szeptember hó 11-ik napjának d. e. 9 órája tüzetik ki azzal, hogy ezen határidőig a ténnyel s a létesítendő építmények rajzai az érdekeltek által a hivatalos órák alatt alólírott iparhatóságnál betekinthezők, esetleges kifogások pedig a tárgyalás alkalmával szóval vagy írásban megtétehetőek, megjegyezvén, hogy esetleg később teendő kifogások figyelembe vétetni nem fognak.

Rendőrkapitányság mint I-ső fokú iparhatóság. Verseczen, 1894. évi aug. hó 21.

Bodó,

rendőrkapitány.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

41 év óta fennálló, gőzerővel működő s a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

ujságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, báli meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,

arany, bronz vagy szini előállítására

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, és könyvkereskedés mely az Andrássy-sétátár és az iskola-útcza sarkán lévő Kádits-féle házában van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hírlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb áron.

A XXXVIII. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetter Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.